

Budget 2019

med plan 2020-2021

Kommunfullmäktiges beslut 2018-12-17

Innehåll

Förord.....	2
Samhällesekonomisk utveckling.....	3
Arbetsmarknad.....	3
Konjunkturen.....	3
Demografisk utveckling.....	4
Befolkningsutveckling.....	4
In- och utflyttning	4
Födelsenetto.....	5
Befolkningsammansättning	5
Kommunens budgetprocess och styrmodell	15
Vision och inriktningsmål.....	15
God ekonomisk hushållning	16
Anvisningar för budgetarbetet	16
Ekonomistyrningspolicy	16
Resursfördelning.....	16
Taxor och avgifter	17
Internränta och kapitalkostnader	17
Skatteintäkter och statsbidrag	18
Budget 2018 och plan 2018-2020.....	19
Driftbudget.....	21
Finansnetto.....	22
Pensioner.....	23
Investeringsbudget.....	23

Förord

Samhällsekonomisk utveckling

Arbetsmarknad

Utvecklingen av arbetslösheten och sysselsättningen är viktig för kommunens ekonomi.

Tabellerna nedan visar arbetslöshetsstatistik för augusti 2018. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med augusti år 2017.

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 16-64 år

Kommun	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	3,10%	-0,10%	2,50%	-0,10%
Västmanlands län	3,20%	-0,50%	3,50%	-0,10%
Norberg	2,70%	-1,20%	3,30%	-1,80%

Andelen öppet arbetslösa har minskat i Norberg. Andelen ligger under nivån för riket och länet. Andelen i program med aktivitetsstöd har också minskat. Norbergs andel ligger över nivån för riket och något under nivån i länet.

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 18-24 år

Kommun	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	3,00%	-0,30%	2,70%	-0,40%
Västmanlands län	3,40%	-0,90%	3,70%	-0,50%
Norberg	3,50%	-0,20%	5,10%	-0,20%

Andelen öppet arbetslösa har minskat jämfört med augusti år 2017. Andelen i program med aktivitetsstöd har minskat, men ligger fortfarande högre i Norberg än i Västmanland och riket i övrigt.

Konjunkturen¹

De snabbt ökande intäkterna från skatter, statsbidrag och reavinster gör att det ekonomiska resultatet under några år varit starkt i kommunerna. Det sammantagna resultatet ligger på 3 procent som andel av skatter och statsbidrag för de senaste tio åren, även om skillnaderna mellan kommunerna är stora. Att kommunerna har haft många goda år kan även avläsas av att medelskattesatsen ligger på samma nivå nu som den gjorde 2005. Samtidigt har skillnaderna mellan kommunerna ökat något. Några mellanstora kommuner, främst förortskommuner, har sänkt skatten medan flera, mindre kommuner har höjt den.

Trots de starka ekonomiska resultaten har det finansiella sparandet i kommunerna varit negativt. Det innebär att kommunerna har använt mer pengar än de har fått in, på grund av den höga investeringstakten, som år 2020 beräknas vara dubbelt så hög som den var 2008. Det har också lett till att kommunernas lån har ökat med 26 procent sedan 2012.

Asyl- och flyktningmottagandet har också påverkan på kommunernas ekonomi och verksamheter. Många kommuner med ett stort mottagande har tillfälligt stärkt ekonomin, som en följd av att den statliga ersättningen överstigit de kostnader de haft hittills, medan andra kommuner inte har

¹ Ekonomirapporten, maj 2018

fått full kostnadstäckning för sitt mottagande.

Gemensamt för alla kommuner är den osäkerhet som effekterna av flyktinginvandringen har på de kommande årens ekonomiska utveckling.

Ytterligare en osäkerhet är vad som händer inom LSS-området. Även här har konsekvenserna varit olika mellan kommunerna. Till följd av Högsta förvaltningsdomstolens och Försäkringskassans bedömningar har många kommuner fått betydande kostnadsökningar för personlig assistans när kommunen fått ta kostnader som tidigare staten har tagit. Lagstiftningen är otydlig och öppnar för olika tolkningar. Det kommer att dröja till tidigast 2020 innan effekterna av den pågående LSS-utredningen kan få genomslag.

Demografisk utveckling

Befolkningsutveckling

Under 2017 minskade folkmängden i Norbergs kommun med 6 personer, från 5 802 till 5 796 invånare. Orsaken till förändringen var ett positivt flyttnetto på + 15 personer och ett negativt födelsenetto på - 15 personer.

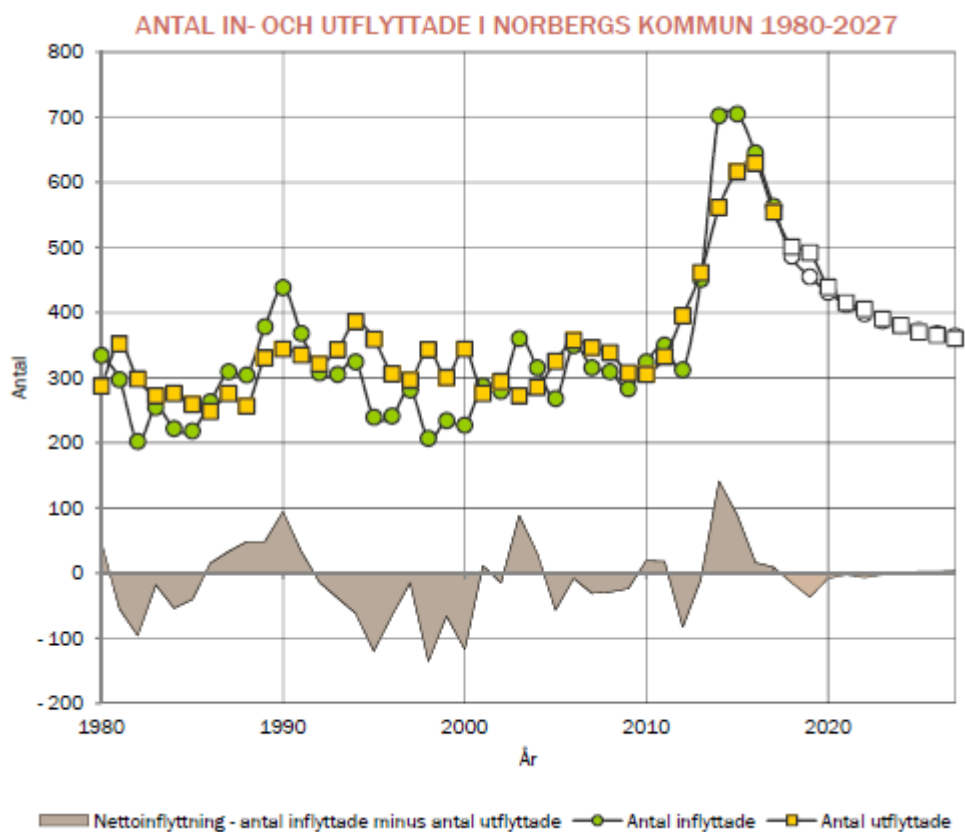
Personer som bor på anläggningsboenden inom kommunen ingår inte i befolkningsunderlaget, men har rätt till viss kommunal service såsom skola. Det innebär att flera av kommunens verksamheter behöver ha en större kapacitet än vad som kan utläsas av befolkningsstatistik och prognoser.

Folkmängd och förändringskomponenter i Norbergs kommun

	1980	1990	2000	2017	2018	2027
Födda	88	82	51	58	54	50
Döda	82	89	81	73	71	74
Födelseöverskott	6	-7	-30	-15	-17	-23
Inflyttade	334	438	227	563	486	364
Utflyttade	287	344	344	554	501	360
Flyttnetto	47	94	-117	9	-15	4
Folkökning	53	87	-147	-6	-32	-19
Folkmängd	6 843	6 665	5 939	5 796	5 764	5 536

In- och utflyttning

Under 2017 flyttade 563 personer till kommunen och 554 flyttade ut, sammantaget ger detta ett flyttnetto (inflyttade minus utflyttade) på +9 personer.

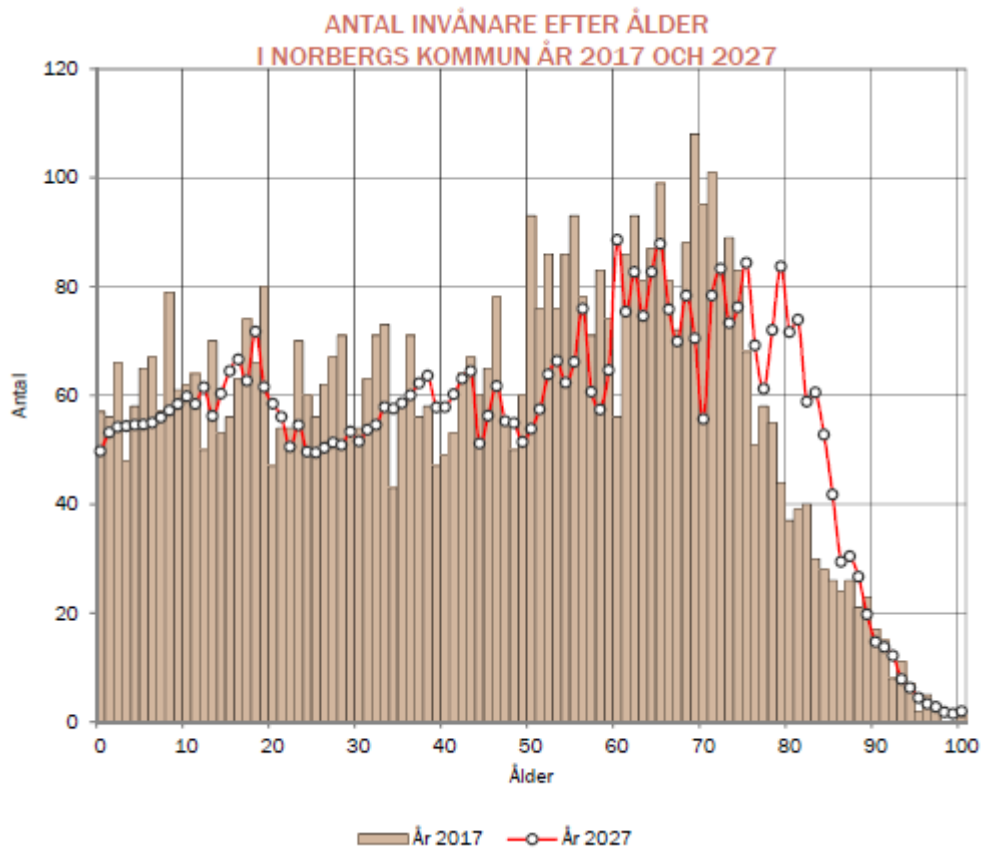

Födelsenetto

Det föddes 58 barn under 2017. Antalet personer som avled var 73. Sammantaget ger detta ett födelsenetto (antalet födda minus döda) under året på - 15 personer.

Befolkningssammansättning

Diagrammen nedan visar den prognostiserade utvecklingen inom olika ålderskategorier.

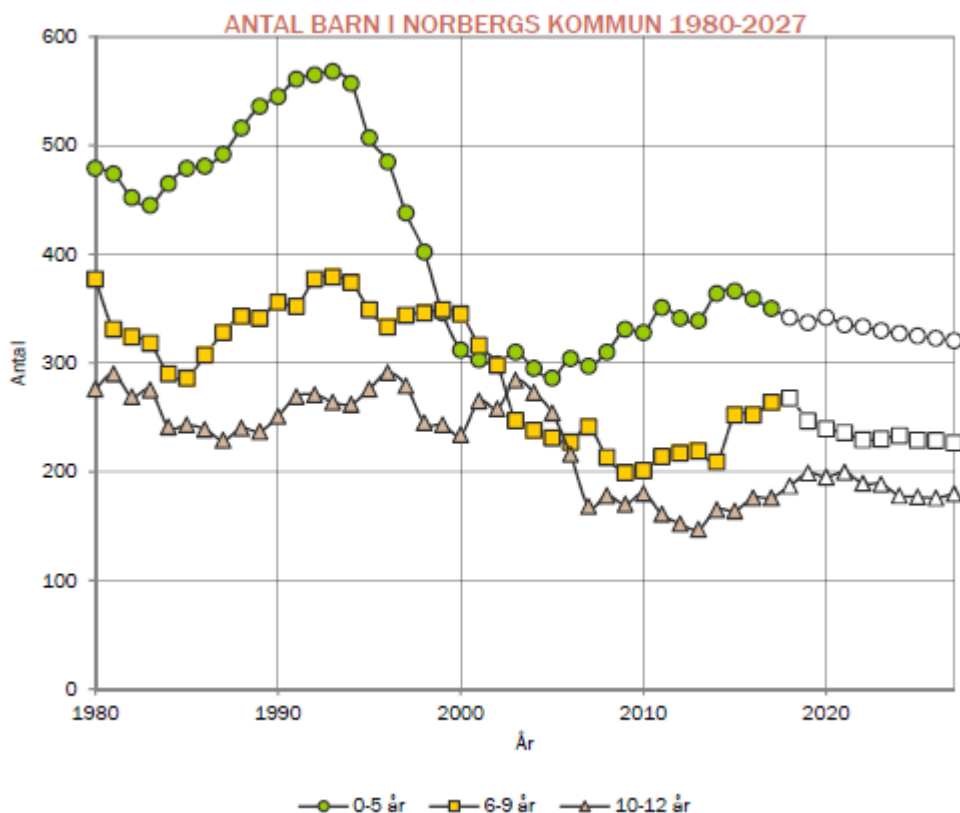

Barn

Antalet barn i åldern 0-5 år förväntas minska från 350 år 2017 till 335 år 2021. Antalet barn i åldern 6-9 år förväntas minska från 264 år 2017 till 236 år 2021. Antalet barn i åldern 10-12 år förväntas öka från 176 barn år 2017 till 200 barn år 2021.

Tabell 1A: Folkmängd i Norbergs kommun efter åldersklass

Ålder / År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0-5	350	342	337	342	335	334
6-9	264	268	247	239	236	229
10-12	176	187	199	195	200	189

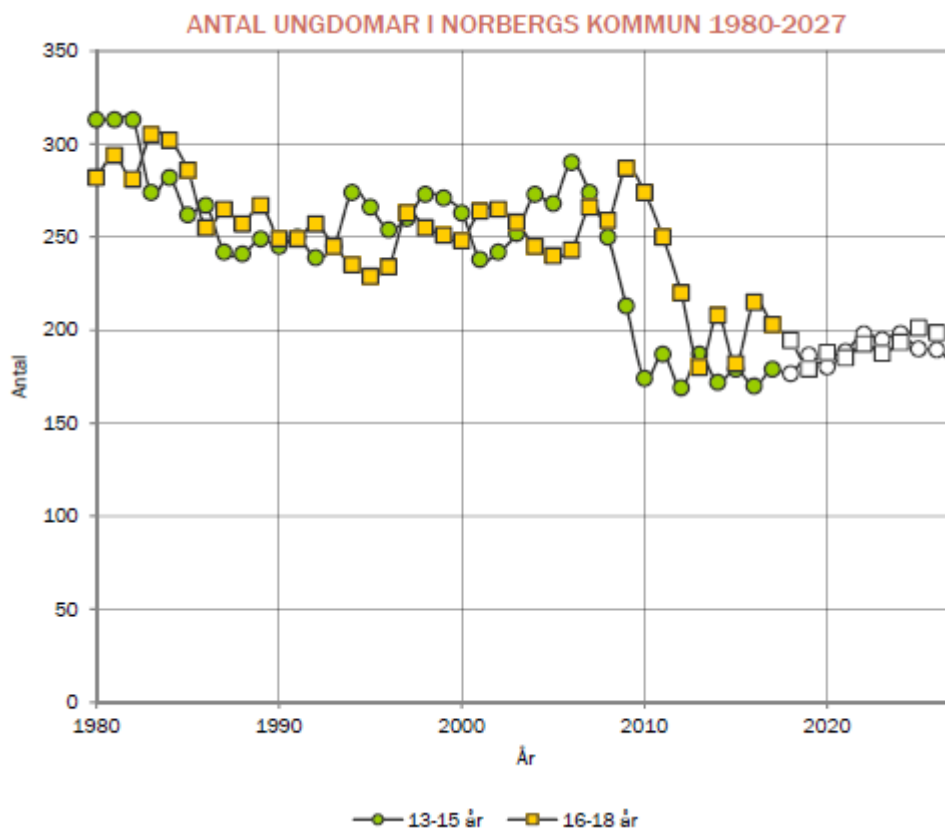
Ungdomar

Antalet elever i åldern 13-15 år förväntas öka från 179 till 188 mellan 2017 och 2021. I åldern 16-18 år beräknas antalet elever minska från 203 till 185 under motsvarande period.

Tabell 1A: Folkmängd i Norbergs kommun efter åldersklass

Ålder / År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0-5	350	342	337	342	335	334
6-9	264	268	247	239	236	229
10-12	176	187	199	195	200	189
13-15	179	177	187	180	188	198
16-18	203	195	179	188	185	193

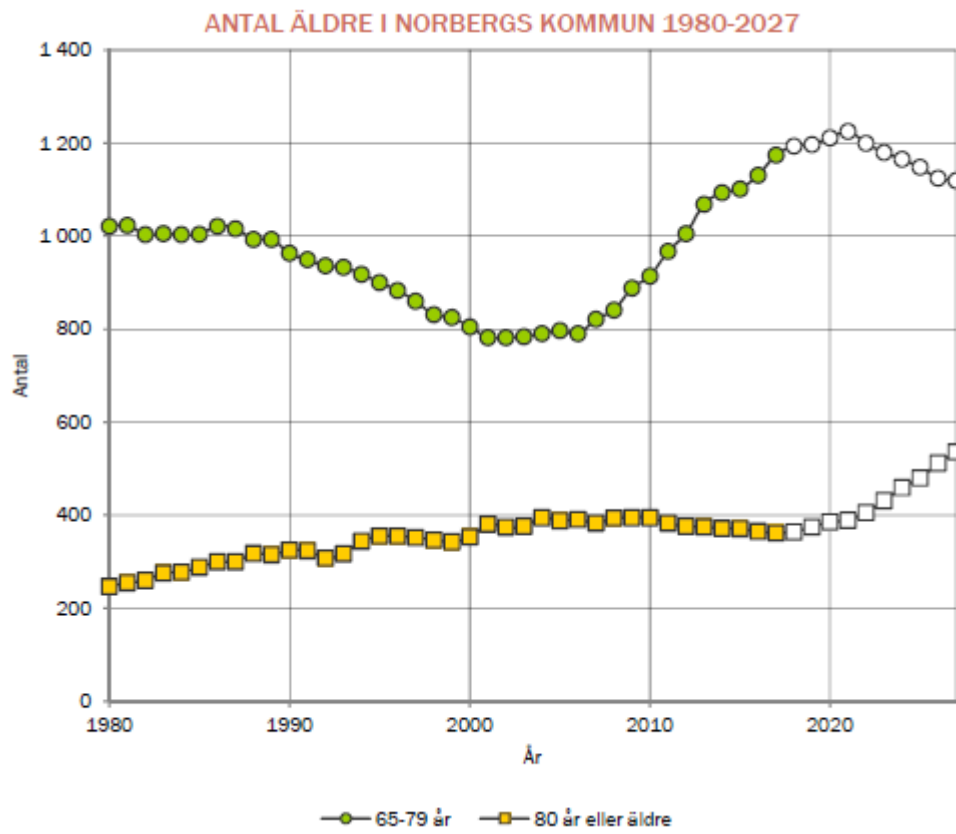

Äldre

Antalet äldre i åldern 65-79 år väntas öka från 1 174 år 2017 till 1 225 år 2020. Antalet äldre 80 år och äldre väntas öka från 362 till 389.

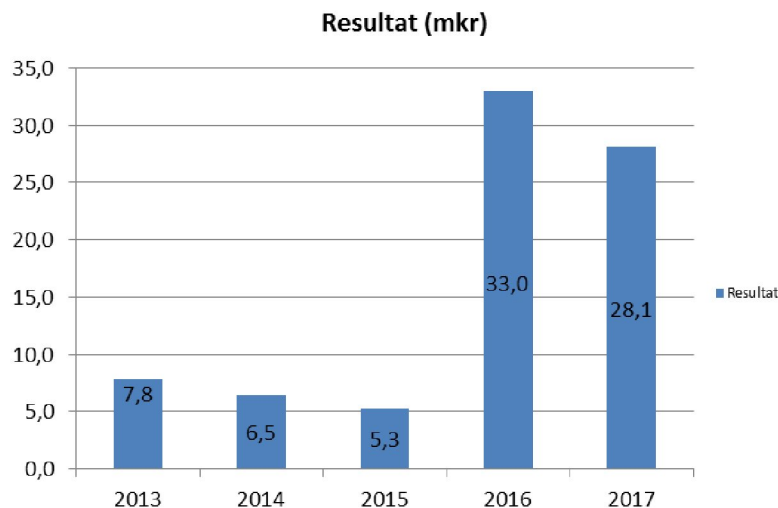
65-79	1 174	1 193	1 197	1 211	1 225
80-100	362	364	375	386	389

Ekonomisk översikt och analys

Resultatutveckling

Norbergs kommun har redovisat överskott de fem senaste åren. I resultatet för år 2016 ingick ej förbrukade extra statsbidrag för flyktingmottagande med 25,3 mkr. Resultatet år 2017 påverkas av återbetalning från Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund på 16,8 mkr.

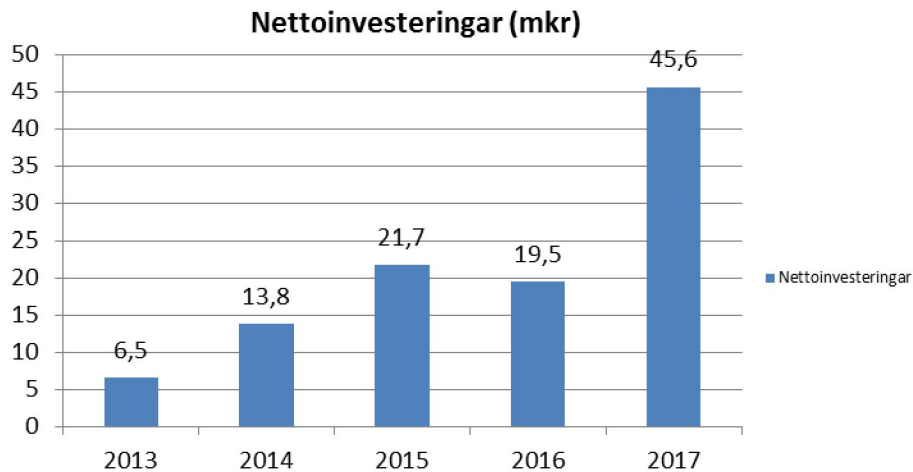
Nettokostnadsandel

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Ett vanligt resultatmål är 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Omvänt innebär ett budgeterat överskott med 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag inte ska överstiga 98%. Årets resultat på 28,1 mkr motsvarar ett överskott på 8,2% och därmed en nettokostnadsandel på 91,8%.

Nettokostnadens andel/årets resultats andel av skatteintäkter o generella statsbidr (%)	2013	2014	2015	2016	2017
Verksamhetens nettokostnad	91,1	93,1	94,0	87,5	88,0
Avskrivningar	4,1	3,8	3,6	3,0	3,4
Finansnetto	2,0	0,9	0,6	0,4	0,4
Nettokostnadsandel	97,3	97,8	98,3	91,0	91,8
Årets resultat	2,7	2,2	1,7	9,0	8,2

Investeringar

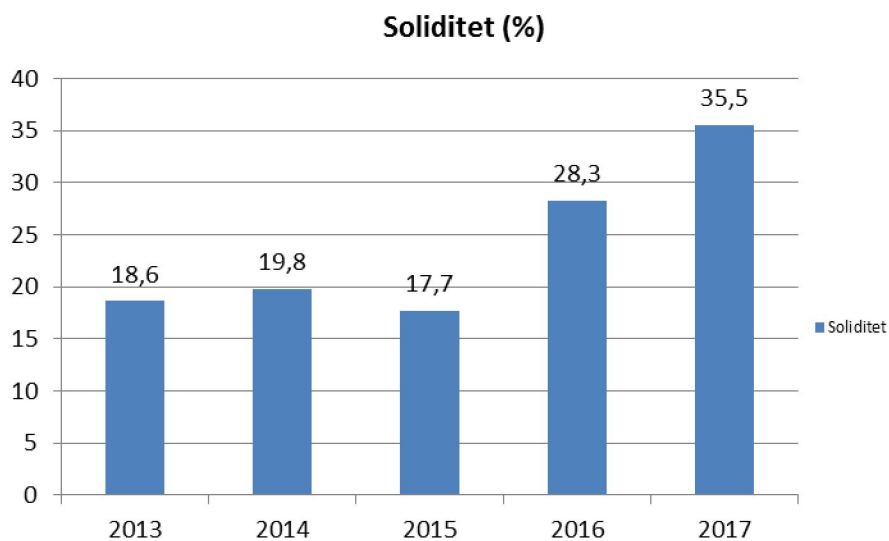
Nettoinvesteringarna uppgick under åren 2013-2017 till 21,4 mkr i genomsnitt. Diagrammet visar investeringsvolymen under den senaste femårsperioden.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, det vill säga eget kapital i förhållande till det totala kapitalet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångar och skulders förändring. Soliditeten per den sista december år 2017 uppgick till 35,5% jämfört med 28,3% år 2016. Förbättringen beror i huvudsak på det stora överskottet för år 2017.

Om hela pensionsskulden tas med i beräkningen visar kommunen en negativ soliditet på -11,5% (2016:-22,3%).

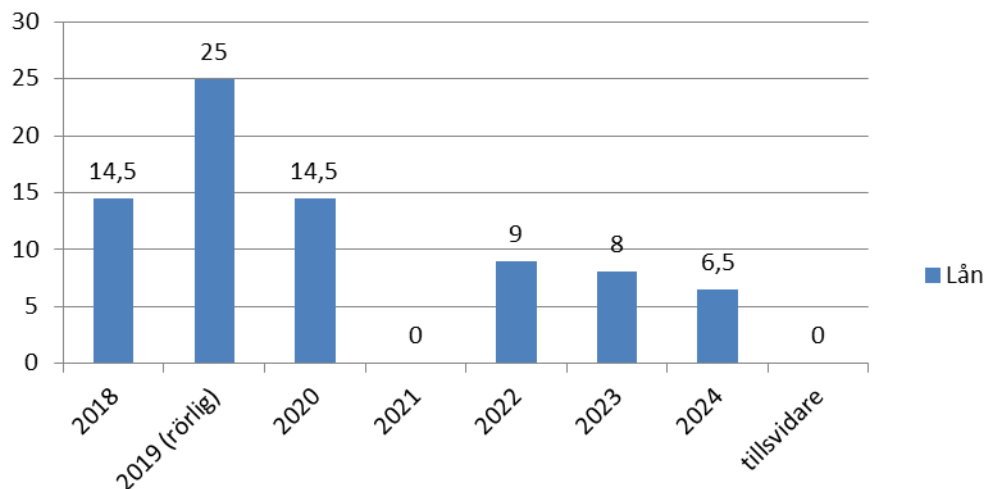

Långfristiga skulder

Kommunen har en låneskuld på 77,5 mkr. Under året har 1 mkr amorterats. Den genomsnittliga räntan under året uppgick till 1,31%. För år 2016 uppgick den genomsnittliga räntan till 1,46%.

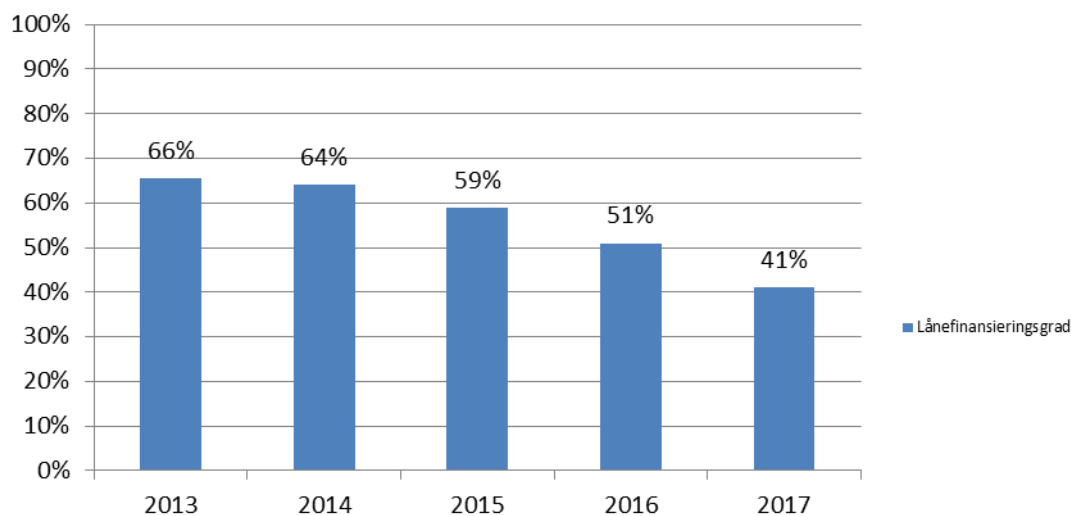
En knapp tredjedel av låneskulden ligger med rörlig ränta och två tredjedelar med fast ränta. Lånen med rörlig ränta löper till 2019. Amortering på lånen kan ske vid förfall.

Förfalloprofil, långfristiga skulder (mkr)

Lånefinansieringsgraden som mäter låneskuld i förhållande till värdet på anläggningstillgångarna har minskat jämfört med år 2016. Förändringen beror på en kombination av minskat låneskuld och ökat värde på kommunens anläggningstillgångar.

Lånefinansieringsgrad

Likviditet

Tillgångarna i kassa och bank uppgick per den sista december år 2017 till 45,2 mkr, jämfört med 20,0 mkr vid motsvarande tidpunkt föregående år. Under året har de kortfristiga placeringarna minskat från 60 mkr till 40 mkr. De kortfristiga fordringarna har minskat från 65,3 till 48,2 mkr, huvudsakligen beroende på fordringar mot Migrationsverket.

Kassalikviditeten definieras som omsättningstillgångar/kortfristiga skulder. En kassalikviditet över 100 % innebär att kommunen inom en ettårsperiod kan betala de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten per den sista december år 2017 uppgick till 128 %, jämfört med 134 % föregående år.

Borgensåtaganden

Kommunens samlade borgensåtagande uppgår till 4,3 mkr. Här ingår borgensåtagande för kommunalförbundet Vafab Miljö på 4,2 mkr. Därutöver har kommunen borgensåtagande för föreningslån om 0,1 och för statliga lån till småhus om strax under 0,1 mkr. Kommunen har därutöver en solidarisk borgen för Kommuninvest.

Finansnetto

Finansnettot uppgick år 2017 till en nettokostnad på 1,6 mkr. Kostnaderna på drygt 1,8 mkr består i huvudsak av räntekostnader på låneskulden och ränta på pensionsskulden. Intäkterna på 0,3 mkr avser framförallt ränta och överskottsutdelning från Kommuninvest, men även en mindre realisationsvinst samt ränteintäkter på kundfordringar.

Pensionsåtagande

mkr	2013	2014	2015	2016	2017
Avsättningar	24,8	26,4	26,9	28,4	29,0
Ansvarsförbindelse	172,5	162,7	157,0	153,7	151,6
Summa	197,3	189,1	183,9	182,1	180,6
Återlånade medel	197,3	189,1	183,9	182,1	180,6

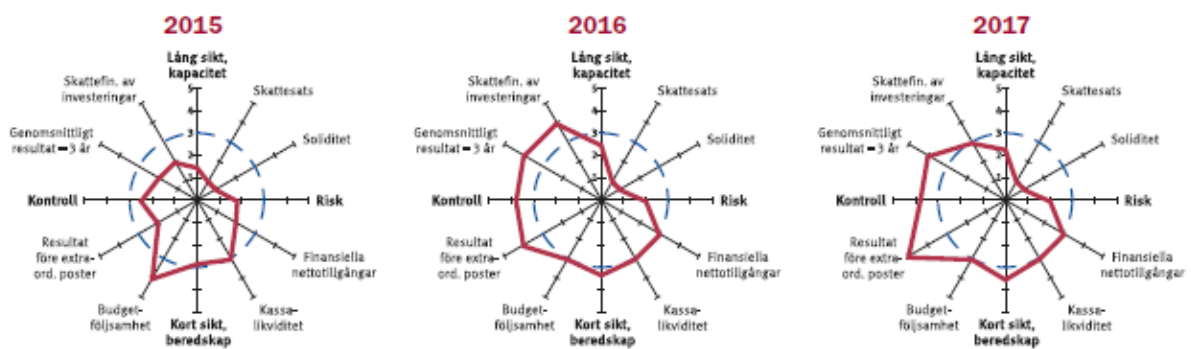
Kommuns totala pensionsåtagande uppgick per den sista december 2017 till 180,6 mkr jämfört med 182,1 mkr år 2016. Pensioner intjänade fram till 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgick till 151,6 mkr per den sista december år 2017 (2016: 153,7 mkr). Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen och uppgick per den sista december år 2017 till 29,0 mkr (2016: 28,4 mkr). Under de närmaste åren kommer antalet personer som ska gå i pension att öka avsevärt, vilket kommer att medföra ökande kostnader för pensioner.

Finansiell profil

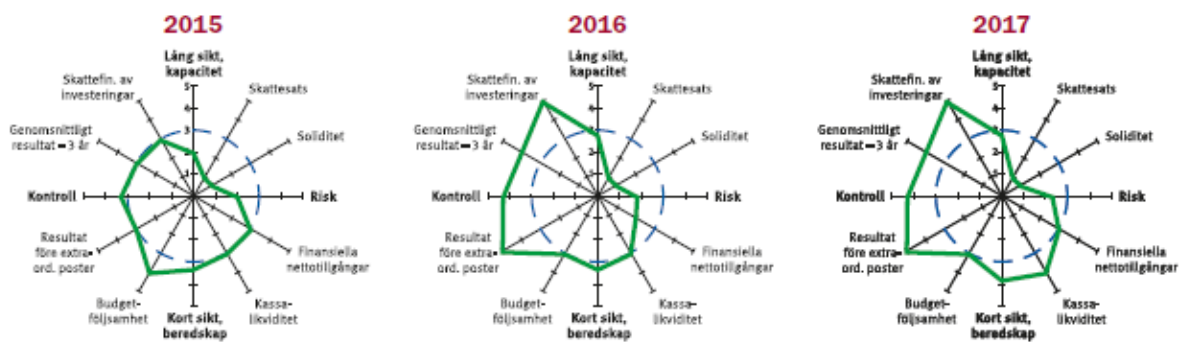
Kommunforskning i Västsverige har för 2017 tagit fram en rapport som analyserar kommunens finansiella läge och hur kommunen har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västmanlands län de senaste tre åren.

Norbergs finansiella profil:

...i förhållande till Västmanlands län

...i förhållande till riket

Kommunens budgetprocess och styrmodell

Budgetprocessen

Kommunens arbete med vision, budget och uppföljning följer en årscykel som beskriver arbetet med budget, redovisning och uppföljning.

Budgetarbetet startar med en utvecklingskonferens i början av året före budgetåret. Den utgör ett politiskt underlag för budgetberedningens förslag/beslut om mål och preliminära ramar.

I mars fastställs preliminära ramar av budgetberedningen. Budgetberedningen sammanträder i augusti och det slutliga budgetförslaget fastställs av kommunfullmäktige i november.

Budgeten upprättas för de tre närmaste åren. Fokus ligger på år ett, nästa års budget, som sedan följs upp löpande. Budgetprocessen är rullande.

Om planeringsförutsättningarna förändras i väsentligt under tiden från mars till augusti kan budgetberedningen föreslå ändringar i ramarna.

Vision och inriktningsmål

Kommunfullmäktige beslutade i januari 2016 om en ny vision för Norbergs kommun, Norberg 2025. Norberg - den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för hållbar utveckling.

Till visionen är fyra strategiska områden kopplade och de utgör plattformen för det fortsatta målarbetet. De strategiska områdena samt de övergripande målen för åren är:

Den tillgängliga och attraktiva kommunen

1. Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen.
2. Invånarna är trygga i livets alla skeenden.
3. I Norberg tas allas förmåga tillvara och det finns goda möjligheter till livslångt och livsvitt lärande.
4. Norberg är en digitaliserad och innovativ kommun.

Samverkan för hållbar tillväxt och utveckling

5. Natur- och miljöarbete gör det enkelt att göra klimatsmarta val i vardagen.
6. Norberg har ett varierat och blomstrande näringsliv.
7. I Norberg har alla invånare en god hälsa med attraktiva och hälsosamma boendemiljöer.

Unik miljö för fritid, kultur och besöksnäring

8. I Norberg finns ett brett utbud av fritids- och kulturupplevelser och möjlighet till ett aktivt och varierat föreningsliv för alla.
9. Norberg är en utvecklad arrangemangs- och besöksort.

Kommunen – en attraktiv arbetsgivare

10. Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade, nöjda och stolta medarbetare.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning i verksamheterna. För ekonomin ska anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Målen anger de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet kommunen bedriver. Den allmänna utgångspunkten för det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå skall kunna garanteras även nästkommande generation utan att en högre skatt ska behöva uttaxeras. Med utgångspunkt från kommunens ekonomiska situation, ska kommunen ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål.

I kommunens ekonomiska styrprinciper fastställs att kommunen ska ha ett budgeterat överskott med två procent av skatter och generella statsbidrag. Överskottet är knutet till skatteutvecklingen för att säkerställa en god ekonomisk hushållning enligt intentionerna i kommunallagen. Ett överskott i budgeten ger dessutom en god beredskap för oförutsedda händelser under budgetåret.

Utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Kommunens styrmodell ska underlätta styrningen och uppföljningen av verksamheterna.

Anvisningar för budgetarbetet

Ekonomistyrningspolicy

Kommunens ekonomistyrningspolicy ska följas i budgetarbetet.

Resursfördelning

Resursfördelningen till verksamheterna styrs av två modeller, en demografisk modell och en indexmodell.

Den demografiska modellen används för resursfördelning avseende äldreomsorg, förskola, grundskola (ej sarskola), förskoleklass samt skolbarnomsorg. En demografisk budgetmodell innebär att budgetramen anpassas efter förändringar i befolkningsunderlaget. För övriga verksamheter som kommunen bedriver i egen regi eller köper från andra indexerats kostnader och intäkter. Hyrorna har i planeringsförutsättningarna preliminärt indexerats utifrån den uppräknings som NVK föreslog i budget 2017-2019. Uppräkningen är baserad på principen om kostnadstäckning och NVK föreslår ingen höjning därutöver. Det föreslagna anslaget för extra underhåll kan nyttjas istället.

Uppräkningstal år 2019-2021

Kostnads-/intäktslag	Uppräkningsfaktor	2019	2020	2021
Hyreskostnad NVK kommunhuset, förskola och skolor, prel	70% av KPI, ett års förskjutning	1,12%	1,61%	2,03%
Hyreskostnad NVK övriga, prel	70% av KPI, ett års förskjutning	1,12%	1,61%	2,03%
Lönkostnader	Budgeteras på finansförvaltningen	2,70%	3,40%	3,40%
Externa städkostnader	Lönkostnader i prisindex för kommunal vht	2,70%	3,40%	3,40%
Köpt verksamhet, externt	Viktat KPI 30% arbetskraftskostnader 70%	2,58%	3,25%	3,16%
Övriga kostnader	Övr kostn i prisindex för kommunal vht	2,40%	2,60%	2,60%
Övriga intäkter	Övr kostn i prisindex för kommunal vht	2,40%	2,60%	2,60%

Uppräkning av budgetramar för samverkansorganisationerna

Budgetramarna för samverkansorganisationerna har räknats upp enligt indexmodellens uppräkningsfaktor för köpt verksamhet, det vill säga 2,58% inför år 2019. Det bör noteras att Norra Västmanlands Utbildningsförbund har ett demografiskt inslag i budgetmodellen, vilket kan ge ett tillägg utöver indexuppräknningen.

NVK:s budgetram har tidigare år enligt särskilt beslut att beräknats utifrån en separat modell. Modellen består av en sammanvägning av olika index som är relevanta för NVK:s verksamheter. För år 2019-2021 har uppräkningsfaktor för köpt verksamhet använts.

Taxor och avgifter

Samtliga taxor och avgifter ska beredas till fullmäktiges budgetsammanträde. Beredningen ska bestå av politiska bedömningar av taxekonstruktionen samt dess ekonomiska betydelse. De taxor som ska ge kostnadstäckning ska indexjusteras årligen. För att möjliggöra att en reserv skapas för kommande underhållsåtgärder och full kostnadstäckning bör dessa taxor höjas något mer än index. Taxekonstruktionen bör avvägas så att man får reella intäktsökningar.

Internränta och kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna utgörs av avskrivningar och internränta. Beräkningarna sker enligt så kallad rak nominell metod. För budgetåret 2019 utgår internränta med 1,50% enligt Sveriges kommuner och landstings rekommendation. För åren 2020 och 2021 används 1,75% respektive 2,0%. Kapitalkostnaderna, dvs. internränta och avskrivningar, som belastar förvaltningarna är ersättning till finansförvaltningen för det kapital som tagits i anspråk för investeringar. Ramarna innehåller kompensation för kapitalkostnader för investeringar som är gjorda till och med 2017-12-31. Förvaltningarna ansvarar för att budgetera kapitalkostnader för investeringar som planeras under år 2018-2021. En kalkylränta i nivå med en långsiktigt hållbar räntenivå bör användas vid beräkning driftkostnadskonsekvenser, för att på så sätt få en rättvisande bild av kommande kostnader. Hyressättning ska ske utifrån den rekommenderade internräntenivån. Den hyressänkning som gjordes inför år 2017 och 2018 på grund av internräntesänkningen föreslås kvarstå inför år 2019.

Skatteintäkter och statsbidrag

(mkr)	<i>Cirk 18:27, budgetförutsättningar</i>		
	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
Skatteunderlagets utv. riket %	3,30	3,30	3,90
Skatteunderlagets utv. Norberg %	2,36	2,33	2,91
Kommunalskatt	22,66	22,66	22,66
Befolkning, budget	5 800	5 800	5 800
Befolkning enligt Statisticon			
Kommunal inkomstskatt			
Skatteintäkter	274,4	279,5	287,8
Slutavräkning			
<u>Delsumma kommunal inkomstskatt</u>	<u>274,4</u>	<u>279,5</u>	<u>287,8</u>
Statsbidrag och utjämning			
Inkomstutjämningsbidrag	63,7	66,3	68,2
Fastighetsavgift	9,7	9,7	9,7
Regleringsbidrag/- avgift	2,6	4,1	3,7
Kostnadsutjämning	-0,7	0,9	1,2
LSS-utjämning	-5,2	-5,2	-5,2
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0
<u>Delsumma statsbidrag, utjämning</u>	<u>70,0</u>	<u>75,8</u>	<u>77,6</u>
Summa skatteintäkter o statsbidrag	344,4	355,3	365,4

Kommunen använder SKL:s prognoser för skatteunderlagsutveckling och förutsättningar för statsbidrag och utjämning.

Befolkning, skatteunderlag och utdebitering (skattesats)

Budgeten är baserad på 5 800 invånare. Planeringsförutsättningarna är baserade på oförändrad skattesats jämfört med år 2018, vilket innebär 22,66 kr.

Kommunal inkomstskatt

Skatteintäkter avser de skatteintäkter kommunen själv genererar och beräknas till 274,4 mkr för år 2019. Utvecklingen av skatteintäkterna är främst beroende av befolkningsutvecklingen, skatteunderlagsutvecklingen och skattesatsen.

Statsbidrag och utjämning

Statsbidragen beräknas uppgå till 70,0 mkr år 2019 och består av inkomstutjämning, fastighetsavgift, regleringsbidrag/-avgift, kostnadsutjämning, LSS-utjämning samt strukturbidrag. Bidrag för mottagning av asylsökande i de sk välfärds miljarderna ingår inte.

Inkomstutjämnningen ska utjämna för skillnad i skattekraft och beräknas utifrån skillnaden mellan garanterad skattekraft och kommunens skattekraft. Den garanterade skattekraften uppgår till

115% av medelskattekraften. En utjämningsavgift tas ut av kommuner som har en skattekraft som överstiger den garanterade. För 2019 beräknas inkomstutjämningsbidraget till 63,7 mkr.

Fastighetsavgiften för småhus och flerbostadshus beräknas ge 9,7 mkr för år 2019.

För år 2019 beräknas ett regleringsbidrag på 2,6 mkr. Om det blir regleringsbidrag eller avgift beror på om staten har över eller underskott på kontot för anslag till kommunerna.

Kostnadsutjämnningen ska utjämna för kostnadsskillnader mellan kommuner som inte orsakas av skillnader i servicenivå och effektivitet. För år 2019 beräknas en kostnad på 0,7 mkr från systemet.

För år 2019 beräknas 5,2 mkr i avgift till LSS-utjämnningen. Bidragets storlek påverkas av utvecklingen på kommunernas LSS-verksamhet. Det nuvarande systemet är uppbyggt så att kommuner med LSS-verksamhet delar på det statliga anslaget. Detta innebär att volymökningar i en kommun kan leda till minskade bidrag till en annan kommun.

Budget 2019 och plan 2019-2021

Resultatbudget

Sammanfattning av antaganden:

- Oförändrad utdebitering.
- Resultatmål sätts till 1 134 000 kronor år 2019. Därefter antas en återgång till 2% av skatteintäkter och statsbidrag.
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har beräknats utifrån 5 800 invånare.
- Lönekostnadsökningarna har från och med år 2018 fullt ut budgeterats på finansförvaltningen. Kompensation för lönekostnadsökningar kan därmed fördelas efter faktiskt utfall istället för efter schabloner.
- Anslaget för extra underhåll, är 2,0 mkr per år utgår år 2019-2021.
- Ränteläget är historiskt lågt. Medel har reserverats för att möta eventuella räntehöjningar. Ränteintäkterna beräknas utebli och istället har medel reserverats för den aviserade så kallade inlåningsavgiften samt avgift för användning av checkkrediten.
- Bemanningenheten och Kostenheten centraliseras från år 2019.

Resultaträkning

	Planeringsförutsättningar mars			Justeringar budgetberedningen augusti			Budgetberedningens förslag till kommunstyrelsen			Justeringar kommunstyrelsen			Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige			Justeringar kommunfullmäktige			Budgetförslag kommunfullmäktige		
	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
	Kommunfullmäktige	-69 466	-71 634	-73 857	-412	-412	-412	-69 878	-72 046	-74 269	54	54	54	-69 824	-71 992	-74 215	0	36	36	-69 824	-71 956
Kommunstyrelsen	-274 748	-273 858	-274 263	-200	-2 685	-4 820	-274 948	-276 543	-279 083	-250	-250	-250	-275 198	-276 793	-279 333	618	618	618	-274 580	-276 175	-278 715
<i>Ansår intervänta och avskrämmingar</i>	15 382	15 382	15 382				15 382	15 382	15 382				15 382	15 382	15 382				15 382	15 382	15 382
Finansförvaltning	-15 842	-24 814	-33 145				-15 842	-24 814	-33 145				-15 842	-24 814	-33 145	768	3 527	4 438	-15 074	-21 287	-28 707
<i>Citybanan</i>	-178	-178	-178				-178	-178	-178				-178	-178	-178				-178	-178	-178
<i>Lokalbank & tomhyra</i>	-300	-300	-300				-300	-300	-300				-300	-300	-300				-300	-300	-300
<i>Extra underhåll</i>	0	-2 000	-2 000				0	-2 000	-2 000				0	-2 000	-2 000	2 000	2 000	2 000	0	0	0
<i>Pensioner med mera</i>	-6 781	-6 986	-7 959				-6 781	-6 986	-7 959				-6 781	-6 986	-7 959				-6 781	-6 986	-7 959
<i>Lönkompensation</i>	-8 583	-15 351	-22 708				-8 583	-15 351	-22 708				-8 583	-15 351	-22 708	768	1 527	2 438	-7 815	-13 824	-20 270
<i>Avskrämmingar</i>	-12 315	-12 315	-12 315				-12 315	-12 315	-12 315				-12 315	-12 315	-12 315				-12 315	-12 315	-12 315
Verksamhetens nettokostnader	-356 990	-367 240	-378 199				-357 602	-370 337	-383 431				-357 798	-370 533	-383 627				-356 412	-366 352	-378 535
Skatteintäkter	271 826	276 327	283 758	2 600	3 150	4 000	274 426	279 477	287 758				274 426	279 477	287 758	-1 300	-1 300	-1 300	273 126	278 177	286 458
Statsbidrag och utjämnning	72 085	77 079	77 850	-2 100	-1 250	-300	69 985	75 829	77 550				69 985	75 829	77 550	1 000	-1 300	-1 400	70 985	74 529	76 150
Utökade statsbidrag, asylvariabler	10 100	6 060	0	-1 558	0	0	8 542	6 060	0				8 542	6 060	0				8 542	6 060	0
Statsbidrag socioekonomiskt utsatta ko				1 843	1 843	0	1 843	1 843	0				1 843	1 843	0				1 843	1 843	0
Uttag ur allmänna etableringsfonder	6 500						6 500	0	0				6 500	0	0				6 500	0	0
Finansiella intäkter	0	0	0				0	0	0				0	0	0				0	0	0
Finansiella kostnader	-3 450	-3 600	-3 750				-3 450	-3 600	-3 750				-3 450	-3 600	-3 750				-3 450	-3 600	-3 750
Summa finansiering o finansnet	357 061	355 866	357 858				357 846	359 609	361 558				48	-10 924	-22 069				1 134	-9 343	-19 677
Årets resultat	71	-11 374	-20 341				244	-10 728	-21 873				48	-10 924	-22 069				1 134	-9 343	-19 677
Avstämning mot resultatmål																					
Årets resultat	71	-11 374	-20 341				244	-10 728	-21 873				48	-10 924	-22 069				1 134	-9 343	-19 677
Resultatmål 2% av skatter o. bidrag	7 080	7 189	7 232				7 059	7 227	7 306				7 059	7 227	7 306						
Justerat resultatmål							244	7 227	7 306				48	7 227	7 306						
Avvikelse mot resultatmål	-7 009	-18 564	-27 573				0	-17 955	-29 179				0	-18 151	-29 375						

Driftbudget

(tkr)	Planeringsförsättningar mars			Justeringar augusti			Budgetberedningens förslag			Justeringar			Kommunstyrelsens förslag till			Justeringar			Beslut kommunfullmäktige		
	Budget	Plan	Plan	Budget	Plan	Plan	Budget	Plan	Plan	Budget	Plan	Plan	Budget	Plan	Plan	Budget	Plan	Plan	Budget	Plan	Plan
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kommunfullmäktige	-69 466	-71 634	-73 857	-412	-412	-412	-69 877	-72 046	-74 269	54	54	54	-69 823	-71 992	-74 215	0	36	36	-69 823	-71 956	-74 179
<i>Varan kommunfullm. m.fl.</i>	-1 183	-1 144	-1 140				-1 183	-1 144	-1 140				-1 183	-1 144	-1 140				-1 183	-1 144	-1 140
NVU	-34 381	-35 498	-36 620	-603	-603	-603	-34 984	-36 101	-37 223				-34 984	-36 101	-37 223				-34 984	-36 101	-37 223
NVU, sfi övriga	-1 007	-1 040	-1 073				-1 007	-1 040	-1 073				-1 007	-1 040	-1 073				-1 007	-1 040	-1 073
NV/K	-14 232	-14 694	-15 159				-14 232	-14 694	-15 159				-14 232	-14 694	-15 159				-14 232	-14 694	-15 159
SDR, medlemsbidrag	-5 211	-5 380	-5 550	4	4	4	-5 207	-5 376	-5 546				-5 207	-5 376	-5 546				-5 207	-5 376	-5 546
SDR, IV/PA	-92	-95	-98				-92	-95	-98				-92	-95	-98				-92	-95	-98
SDR, övrigt	-349	-360	-372				-349	-360	-372				-349	-360	-372				-349	-360	-372
Kollektivtrafiken	-2 984	-3 081	-3 178	217	217	217	-2 767	-2 864	-2 961				-2 767	-2 864	-2 961				-2 767	-2 864	-2 961
V-Dalarnifjö- o byggnadsnämnd	-3 328	-3 436	-3 544	-54	-54	-54	-3 382	-3 490	-3 598	54	54	54	-3 328	-3 436	-3 544				-3 328	-3 436	-3 544
V-Dala lämnämnd	-1 097	-1 133	-1 168	-11	-11	-11	-1 108	-1 144	-1 179				-1 108	-1 144	-1 179	-45	-9	-9	-1 153	-1 153	-1 188
Norra Västmanlands ekonomisknämnd	-4 224	-4 361	-4 499				-4 224	-4 361	-4 499				-4 224	-4 361	-4 499				-4 224	-4 361	-4 499
Norra Västmanlands Samordningsförbund	-201	-207	-214				-201	-207	-214				-201	-207	-214	45	45	45	-156	-162	-169
Upphandling	-717	-741	-764				-717	-741	-764				-717	-741	-764				-717	-741	-764
Överförmyndare (bidrag)	-448	-463	-477	35	35	35	-413	-428	-442				-413	-428	-442				-413	-428	-442
Kommunstyrelsen	-274 748	-273 858	-274 263	-200	-2 685	-4 820	-274 948	-276 543	-279 083	-250	-250	-250	-275 198	-276 793	-279 333	618	618	618	-274 580	-276 175	-278 715
Kommunstyrelsen och allmänna	-14 276	-13 605	-13 825	-382	-792	-1 302	-14 658	-14 397	-15 127	-250	-250	-250	-14 908	-14 647	-15 377				-14 908	-14 647	-15 377
Demokrati- och samhälletsutskottet	-16 311	-16 410	-16 589	-250	-250	-250	-16 561	-16 410	-16 589				-16 561	-16 410	-16 589	618	618	618	-15 943	-15 792	-15 971
Socialutskottet	-136 379	-138 070	-139 694	0	-2 075	-3 700	-136 379	-140 145	-143 394				-136 379	-140 145	-143 394				-136 379	-140 145	-143 394
varan äldreomsorg**	-79 668	-80 927	-82 066	-700	-700	0	-80 368	-81 627	-82 066				-80 368	-81 627	-82 066				-80 368	-81 627	-82 066
Barn- och utbildningsutskottet	-107 782	-105 773	-104 156	432	432	432	-107 350	-105 341	-103 724				-107 350	-105 341	-103 724				-107 350	-105 341	-103 724
varan förskola**	-26 470	-26 170	-26 729				-26 470	-26 170	-26 729				-26 470	-26 170	-26 729				-26 470	-26 170	-26 729
varan försk.klass, grundskola.	-65 299	-63 532	-61 289				-65 299	-63 532	-61 289				-65 299	-63 532	-61 289				-65 299	-63 532	-61 289
Summa verksamheterna	-344 214	-345 492	-348 120	-612	-3 097	-5 232	-344 826	-348 589	-353 352	-196	-196	-196	-345 022	-348 785	-353 548	618	654	654	-344 404	-348 131	-352 894

Tabellen nedan redovisar hur den demografiska modellen påverkar budgetramarna under perioden 2018-2020.

År	2018	2019	2020	2021	Ack.
<i>Äldreomsorg</i>					
Nettoram	78 076	79 668	81 127	83 138	
Förändring demografi tkr		1 475	1 280	1 776	4 531
Procentuellt		1,9%	1,6%	2,2%	5,7%
<i>Förskola</i>					
Nettoram	26 896	26 470	26 170	26 718	
Förändring demografi tkr		-460	-370	460	-370
Procentuellt		-1,7%	-1,4%	1,8%	-1,3%
<i>Grundskola, skolbarnoms.</i>					
Nettoram	63 101	64 949	65 682	64 630	
Förändring demografi tkr		1 517	284	-1 563	238
Procentuellt		2,4%	0,4%	-2,4%	0,5%
<i>Totalt</i>					
Nettoram	168 073	171 087	172 980	174 486	
Förändring demografi tkr		2 532	1 194	673	4 399
Procentuellt		1,5%	0,7%	0,4%	2,6%

Finansnetto

Ränteintäkterna beräknas bli marginella eller helt utebli.

	Budget 2019-2021		
	2019	2020	2021
Finansiella intäkter			
<i>Ränteintäkter</i>	0	0	0
Finansiella kostnader			
Ränta pensionsskuld	-752	-797	-833
Räntekostnad Mimerlaven	-80	-85	-90
Räntekostnader lån	-960	-1 085	-1 135
Bankkostnader	-59	-61	-63
Räntekostn innest medel	-150	-100	-50
Buffert för ökande räntekostnader	-1 449	-1 472	-1 579
<i>Summa finansiella kostnader</i>	-3 450	-3 600	-3 750
Finansnetto	-3 450	-3 600	-3 750

Pensioner

(mkr)	Budget 2019-2021		
	2019	2020	2021
Avgiftsbestäm d ålderspension	10 566	11 573	12 627
Utbetalt före år 1998	8 411	8 453	8 496
Pensionsavsättning	1 231	1 137	1 286
Utbetalningar NVK	128	130	132
Totalt	20 336	21 293	22 541

Investeringsbudget

Investeringsvolymen har i enlighet med kommunens reviderade ekonomistyrningspolicy lagts i nivå med summan av beräknade ordinarie avskrivningar och årets resultat. Utgångspunkten är ett budgeterat överskott om 2% av skatter och generella statsbidrag.

	Budget 2019-2021		
	2019	2020	2021
Investeringsutrymme	12 315	12 315	12 315
Kommunfullmäktige/NVK	11 315	11 315	11 315
Kommunstyrelsen	1 000	1 000	1 000
<i>varav allmänna utskottet</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>200</i>
<i>varav demokrati- och samh.utv.utskottet</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>400</i>
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>75</i>	<i>325</i>	<i>75</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>325</i>	<i>75</i>	<i>325</i>
Summa	12 315	12 315	12 315

Bilaga 1: Budgetberedningens beslut augusti 2018

	Förslag		
	2019	2020	2021
Samarbetsorgan under kommunfullmäktige			
Miljö & Bygg	-54	-54	-54
NVU, total bidrag 142 615 tkr	-603	-603	-603
SDR	4	4	4
Kollektivtrafik	217	217	217
Lönenämnd	-11	-11	-11
Överförmyndare (bidrag)	35	35	35
Summa kommunfullmäktige	-412	-412	-412
KS, Allmänna utskottet och ledningskontoret			
Försäkringar	-350	-360	-370
Minskning utvecklingsmedel från 1,3 mkr till 0,8 mkr	500	500	0
Integrationskoordinator utökn 50% till 100% integr.mede	250	250	250
Extratjänster	400	0	0
Kostnad GDPR	-50	-50	-50
Flytt bemanningsenhet	-1 132	-1 132	-1 132
Summa allmänna utskottet och ledningskontoret	-382	-792	-1 302
Sociala utskottet			
Utbildning i samverkan med Omställningsfonden	-450	-450	0
Vuxplatser NVU	-250	-250	-250
Nytt LSS boende	0	-2 075	-4 150
Flytt bemanningsenhet	700	700	700
Summa sociala utskottet	0	-2 075	-3 700
Barn- och utbildnings utskottet			
Flytt bemanningsenhet	432	432	432
Summa barn- och utbildningsutskottet	432	432	432
Demokrati-och samhällsutvecklingsutskottet			
Underhåll kulturmiljövård	-250	-250	-250
Summa demokrati-och samhällsutvecklingsutskott	-250	-250	-250
Summa kommunstyrelsen	-200	-2 685	-4 820
Finansförvaltning			
Förbättrad skatteunderlagsprognos	500	1 900	3 700
Statsbidrag, välfärdsmiljarder med asylvariabler	-1 558	0	0
Statsbidrag, socioekonomiskt utsatta kommuner	1 843	1 843	0
Summa finansförvaltning	785	3 743	3 700

Bilaga 1: Kommunstyrelsens tilläggsbeslut oktober 2018

	Förslag		
	2019	2020	2021
Samarbetsorgan under kommunfullmäktige			
Miljö & Bygg	54	54	54
Summa kommunfullmäktige	54	54	54
KS, Allmänna utskottet och ledningskontoret			
Integrationskoordinator utökn 50% till 100% integr.mede	-250	-250	-250
Summa kommunstyrelsen	-250	-250	-250
Summa totalt	-196	-196	-196

Bilaga 1: Kommunfullmäktiges tilläggsbeslut december 2018

	Förslag		
	2019	2020	2021
Samarbetsorgan under kommunfullmäktige			
NV Samordningsförbundet	45	45	45
Löneservice, anställningsguiden	-45	-9	-9
Summa kommunfullmäktige	0	36	36
KS, Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet			
Hyra idrottshallen, minskning p.g.a direktavskrivn.	1 018	1 018	1 018
Städkostnad idrottshallen	-400	-400	-400
Summa kommunstyrelsen	618	618	618
Finansförvaltningen			
Extra underhåll NVK utgår	0	2 000	2 000
Lönekompensation från 2,7% till 2,5% år 2019	768	768	768
Lönekompensation från 3,4% till 3,0% år 2020	0	759	759
Lönekompensation från 3,4% till 3,0% år 2021	0	0	911
Förändrad skatteunderlagsprognos november	-300	-2 600	-2 700
Summa finansförvaltningen	468	927	1 738
Summa totalt	1 086	654	654

Bilaga 2: Specifikation till investeringar med NVK som utförare

VERKSAMHET/OBJEKT	NVK	NVK	NVK	NVK	NVK	NVK
	förslag	förslag	förslag	förslag	förslag	förslag
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
103 Förbundsdirektion						
NBG 1 Pott oförutsett	X	X	X	X	X	X
022 Skolfastigheter						
NBG 9 Centralskolan	U/P/E	E				
NBG 9 Centralskolan	X	X				
Källskolan ombyggnad hus c	U/P	E	E			
Källskolan ombyggnad hus c	X	X	X			
023 Barnomsorgsfastigheter						
Ny förskola			U/P	E	E	
Ny förskola				X	X	
242 Lokalgator						
Gång och Cykelväg NBG-FAG	P	P	E			
Gång och Cykelväg NBG-FAG			X			
712 Lokaler						
7XX Infrastruktur IT						
731 Bostadsverksamhet						
NBG 14 ROT-renovering av Svanen	U/P	E	E	E		
NBG 14 ROT-renovering av Svanen		X	X	X		
751-757 Va-verksamheten						
VA investeringar	U/P/E					
VA investeringar	X					
VA investeringar		U/P/E				
VA investeringar		X				
VA investeringar			U/P/E			
VA investeringar			X			
	10 000	13 015	17 100	10 000	9 000	1 000